

R A P O R T U L

privind utilizarea mijloacelor fondului rutier destinate drumurilor publice naționale în anul 2017

Fondul rutier a fost constituit prin Legea nr.720 din 2 februarie 1996 (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.247-251/753 din 17.12.2010).

În baza modificărilor Legii fondului rutier nr. 720/1996 și a Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, operate prin Legea nr 24 din 10.03.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în anul 2017 a fost efectuată reforma repartizării mijloacelor fondului rutier prin divizarea mijloacelor acestora pentru drumuri publice naționale și locale în funcție de numărul de kilometri echivalenți administrați.

Volumul total al fondului rutier a fost stabilit în bugetul de stat. Repartizarea mijloacelor fondului rutier pe capitole de cheltuieli a fost prevăzută în Programul anual privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumuri publice naționale, aprobat de Guvern, la propunerea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” prin coordonare cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, luând în considerație următoarele.

Prin modificările operate la Legea drumurilor nr.509 din 22.06.1995 (Republicată: Monitorul Oficial al RM, 2012, nr.280, art.878), a fost reclasificată rețeaua drumurilor publice. Ca urmare prin hotărârea Guvernului nr. 1468 din 30.12.2016 au fost aprobate listele drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova, ce a permis pe parcursul primului semestru al anului 2017 transmiterea drumurilor publice locale în administrarea organelor publice locale de nivelul II.

Structura gestionării drumurilor publice naționale

Drumurile publice (naționale și locale) din Republica Moldova, începând cu aprilie 2002 pînă la 01.01.2017, au fost gestionate de Întreprinderea de Stat “Administrația de Stat a Drumurilor”. După transmiterea drumurilor publice locale în administrarea organelor publice locale de nivelul II, Întreprinderea de Stat “Administrația de Stat a Drumurilor” gestionează numai drumurile publice naționale.

Conform statutului, Î.S. “Administrația de Stat a Drumurilor” este întreprindere de stat fondată de Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor în vederea gestionării, întreținerii, reparației, modernizării, dezvoltării drumurilor publice și exercită următoare funcții:

- deținînd titlul de beneficiar în construcție, reconstrucție, reparație și întreținere a drumurilor și obiectelor gospodăriei drumurilor, distribuie pentru fiecare obiect în parte și tipul de lucrări toate mijloacele alocate în aceste scopuri din bugetul de stat și fondul rutier;
- asigură utilizarea eficientă și transparentă a resurselor financiare și materiale, alocate pentru dezvoltarea și întreținerea gospodăriei rutiere;
- gestionează și asigură menținerea viabilității drumurilor publice naționale transmise de către minister;
- îndeplinește funcțiile unității de implementare a proiectelor finanțate din surse externe

Î.S. “Administrația de Stat a Drumurilor” acționează în limitele stabilite de legislația în vigoare. Organizează revizia periodică a drumurilor, actualizează permanent informația privind starea tehnică a drumurilor și intensitatea traficului rutier pe drumurile naționale.

Activitatea de realizare a funcțiilor de beneficiar, precum și de gestionare a drumurilor publice naționale este finanțată conform „Normativului privind volumul necesar de manoperă și cheltuieli financiare pentru gestionarea drumurilor publice și îndeplinirea funcțiilor de beneficiar” și „Normativul de cheltuieli pentru întreținerea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” beneficiar la obiectele finanțate din contul surselor financiare a Instituțiilor Internaționale (credite, granturi)”, aprobate prin ordinele ministrului transporturilor și infrastructurii drumurilor nr.40 și nr. 41 din 23.02.2016 și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 114-122 din 29.04.2016, art. nr. 698 și 699.

Rețeaua drumurilor publice

În anul 2017 a fost efectuată transmiterea a 3494,0 km fizici de drumuri locale în administrarea organelor publice locale de nivelul II. Totodată de către Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" au fost efectuate lucrări de investigare a rețelei de drumuri publice, inclusiv precizarea lungimii acestora, prin urmare la balanța acesteia au rămas 5850,11 km fizici de drumuri publice naționale, din care 602,27 km de drumuri expres, 1977,45 km de drumuri republicane și 3270,39 km de drumuri regionale.

Fondul rutier – 2017

Volumul planificat al alocărilor în fondul rutier, conform Legii bugetului de stat pe anul 2017 nr.279 din 16 decembrie 2016 a constituit 1447,643 milioane de lei din care 1079,724 milioane lei au revenit drumurilor publice naționale, care au fost distribuite pe capitole de cheltuieli conform Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2017, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 452 din 20 iunie 2017 și modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 72 din 23 ianuarie 2018.

Volumul real al acumulărilor în fondul rutier conform prevederilor legislației în vigoare (inclusiv 80 % de la accizele la carburanți) a constituit 2195965,1 mii lei

Transferurile în fondul rutier pe fiecare sursă de constituire sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1
mii lei

Denumirea surselor	Cod Eco	Executat la 31.12.2017
Total fondul rutier		1447642,7
Taxe rutiere total:		526534,2
Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova	114631	5325,5
Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în RM ale căror masa totală, sarcina masică pe osie sau a căror gabarite depășesc limitele admise	114632	4749,1
Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova	114633	372068,0
Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele înmatriculate în RM ale căror masa totală, sarcina masică pe osie sau a căror gabarite depășesc limitele admise	114634	3015,4
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru efectuarea lucrărilor de construcție și montaj	114635	452,4
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara	114636	441,0

perimetrului localităților pentru amplasarea publicității exterioare		
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru amplasarea obiectivelor de prestare a serviciilor rutiere	114637	2090,2
Vinieta	114638	98113,2
Taxa pentru comercializarea gazelor naturale destinate utilizării în calitate de carburanți pentru unitățile de transport auto	114524	8839,4
Taxa pentru eliberarea autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale	114525	25111,2
Amenzi pentru nerespectarea regulilor transportului de calatori, deteriorarea drumurilor auto, a construcțiilor și utilajelor rutiere, a plantațiilor aferente drumurilor	143440	-0,4
Amenzi aplicate de către agenții constatatori din cadrul Autorității Administrative „Agenția Națională Transport Auto”	143114	6329,2
Defalcări din produse petroliere (prin derogare de la prevederile legale 44,14%)		921108,5

Valorificarea mijloacelor financiare alocate din Fondul Rutier pentru reparația și întreținerea drumurilor publice naționale.

În scopul asigurării continuității circulației rutiere pe o parte a drumurile locale pînă la finalizarea procesului de transmitere a acestora, precum și pe drumurile , transmiterea cărora a fost condiționată, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, prin derogare de la prevederile Hotărîrii Guvernul nr. 452 din 20 iunie 2017, a efectuat pe aceste drumuri lucrări de reparație și întreținere în volum total de 257,4 milioane lei.

Datele generale privind valorificarea mijloacelor financiare destinate reparației și întreținerii drumurilor publice în anul 2017, alocate din fondul rutier, sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

Articolul de cheltuieli	Volumul de mijloace planificat, conform HGRM 452 din 20.06.2017 cu modificările ulterioare, mil lei	Valorificat, mil lei			
		Total	inclusiv pentru drumurile		
			naționale	locale	
1	2	5	6	7	
Total	1079,724	1079,724	822,346	257,378	
1. Întreținerea drumurilor - total	610,095	610,095	524,979	85,116	
1.1	inclusiv: întreținerea de rutină a drumurilor (plombarea gropilor, profilarea părții carosabile cu adaos de material, întreținerea terasamentului și sistemelor de evacuare a apelor, întreținerea lucrărilor de artă, lucrări neprevăzute: în caz de inundații, cu spălarea terasamentului și distrugerea podurilor, alunecări de teren etc.)	352,441	352,441	334,063	18,378

	1	2	5	6	7
	întreținerea periodică și reparații curente – total	80,301	80,301	37,022	43,279
	Inclusiv:				
	1.2.1) drumuri pietruite	39,230	39,230	4,467	34,763
	1.2.2) drumuri asfaltate (egalizări și înlocuirea straturilor)	41,071	41,071	32,555	8,516
	lucrări pentru asigurarea securității circulației rutiere (marcaj rutier, parapet metalic, înlocuirea și reparația indicatoarelor de circulație)	56,925	56,925	55,473	1,452
	întreținerea drumurilor pe timp de iarnă (deszăpezirea, combaterea poleiului)	97,015	97,015	78,833	18,182
	crearea de spații verzi în zonele drumurilor (plantarea arborilor și arbuștilor și întreținerea lor)	0,8	0,8	0,708	0,092
	elaborarea documentelor normative, implementarea tehnologiilor moderne și efectuarea controlului calității	2,613	2,613	2,613	0,000
	administrarea drumurilor	20,0	20,0	16,267	3,733
2.	Reparația drumurilor și a construcțiilor inginerești (conform anexei nr.1)	212,269	212,269	140,285	71,984
3.	Executarea lucrărilor de proiectare, evaluare a drumurilor și procurare a terenurilor	24,25	24,25	19,958	4,292
4.	Procurarea utilajului și echipamentului pentru dotarea laboratorului de încercări a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” și dezvoltarea bazei de producție a unităților	2,01	2,01	2,01	0
5.	Achitarea lucrărilor de întreținere de rutină, întreținere periodică și reparație curentă, asigurare a securității rutiere și întreținere pe timp de iarnă executate pe parcursul anului 2016, recepționate în anul 2017	219,037	219,037	123,051	95,986
6.	Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor incluse în Documentul unic de program al Fondului național pentru dezvoltarea regională (anexa nr.2)	12,063	12,063	12,063	0

Activitatea de gestionare, întreținere și reparație a drumurilor publice naționale finanțată din fondul rutier

a) Gestionarea

Rețeaua rutieră constituie una dintre cele mai importante părți a patrimoniului național și aparține aproape în totalitate statului.

Menținerea rețelei de drumuri existente la standarde tehnice corespunzătoare reprezintă o

preocupare prioritară pentru administrațiile de drumuri.

Gestionarea patrimoniului rutier de către Î.S. „Administrația de stat a drumurilor” se definește ca un proces sistematic de întreținere, modernizare și exploatare a patrimoniului, combinând principiile ingineresti cu practicile comerciale și cu o justificare economică solidă, și furnizând instrumente pentru a permite o evaluare organizată și flexibilă în vederea luării deciziilor necesare care să răspundă așteptărilor populației.

Această gestionare a patrimoniului rutier trebuie să:

- garanteze o păstrare corespunzătoare și la un cost rezonabil a rețelei de drumuri publice naționale;
- garanteze o păstrare corespunzătoare a rețelei de drumuri publice naționale nu numai astăzi și mâine, dar și pe o perspectivă de lungă durată;
- să tindă spre o optimizare a raportului cost/beneficiu pentru sistemul de transport rutier. Aceasta nu are nici o legătură cu încercările de a cheltui cât mai puțin pentru drumuri;
- raționalizeze utilizarea fondurilor;
- minimizeze impactul negativ asupra mediului.

Acțiunile principale întreprinse în anul 2017.

În corespundere cu prevederile Legii drumurilor nr.509 din 22.06.1995 și respectiv a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1468 din 30 decembrie 2016 Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” pe parcursul anului 2017, în cadrul activității de gestionare a drumurilor publice și în limitele cheltuielilor la capitolul ”gestionare drumurilor publice naționale”, a efectuat o amplă acțiune de reclasificare a drumurilor publice cu transmiterea drumurilor publice locale la balanța autorităților publice locale de nivelul II.

Pe parcursul anului 2017 au continuat lucrările de formare a bazei de date rutiere și evaluarea stării tehnice a părții carosabile a drumurilor.

În cadrul administrării și evidenței tehnice a drumurilor în anul 2017 s-a efectuat recensământul traficului rutier.

Informația comparativă privind rezultatele înregistrării traficului în anii 2016 și 2017 este prezentată în tabelul 3.

Tabelul 3

Nr.	Denumirea drumului	Amplasarea postului (km)	Intensitatea medie zilnică anuală	
			2016	2017
1	2	3	4	5
1	M1 Chișinău - Leușeni - frontiera cu România	18	4967	6124
2		59	4604	5201
3	M2 Chisinau - Soroca - frontiera cu Ucraina	11	28379	32967
4		19	17114	16358
5		71	7033	7762
6		117	4359	4359
7		145	3110	3248
8	M3 Chișinău - Cimișlia - Vulcănești - Giurgiulești - fr. cu România	34	2412	2493
9		84	3665	4194
10		137	2185	2261

1	2	3	4	5
11	M14 Brest - Briceni - Chişinău - Tiraspol – Odesa	37,9	5006	6012
12		72	5577	6523
13		104	5048	6012
14		123	8928	10388
15		181	2001	2046
16		233	3141	3415
17	M21 Chişinău-Dubăsari-Poltava (Ucraina)	12	12368	12861
18		40	2523	3037
19	R1 Chişinău – Ungheni – Sculeni – frontiera cu România	12	13704	14068
20		34	4522	4663
21		78	2334	3494
22	R2 Chisinau - Bender	23	9841	9480
23	R3 Chisinau - Hincesti - Cimislia - Basarabeasca	22	10061	10928
24	R7 Soroca-Drochia-Costeşti-frontiera cu România	42	3029	5236
25	R8 Otaci - Edineţ	2,7	2107	2178
26		28	3627	3760
27	R11 Ocnîţa - Briceni	2,6	3048	3207
28	R13 Bălţi-Şoldăneşti-Rîbniţa	95	3630	3745
29	R14 Bălţi - Sărăteni - M2	11	8135	9787
30		26	7557	8209
31	R16 Bălţi – Făleşti - Sculeni	27	5071	6323
32	R20 Rezina-Orhei-Călăraşi	1	3528	4882
33	R30 Anenii Noi - Căuşeni - Ştefan Vodă - fr. cu Ucraina	10	4505	4364
34		64	2318	2379
35	R34 Hînceşti - Leova - Cahul - Slobozia Mare	0,5	4357	4493
36		47	3853	3981
37		82	3826	3970
38		124	5306	5463
39	R37 Ceadăr-Lunga – Comrat – Cantemir	5	2061	2218

NOTĂ – Pentru simplificarea comparării datelor prezentate în tabelul 3 denumirile drumurilor corespund celor aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1323 din 29.12.2000 cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice naţionale şi locale (judeţene).

b) Întreţinerea şi reparaţia drumurilor finanţată din fondul rutier

Particularităţile drumurilor constau în faptul, că ele funcţionează non-stop pe tot parcursul anului indiferent de nivelul finanţării şi stării lor tehnice. În comparaţie cu alte ramuri, când din lipsa finanţării, sau finanţării insuficiente unele construcţii şi chiar întreprinderi întregi pot fi lichidate sau conservate, drumurile nu pot fi închise şi funcţionează în continuu sub acţiunea distructivă a traficului şi factorilor climaterici.

În condiţiile restricţiilor bugetare, la planificarea şi realizarea lucrărilor de întreţinere şi reparaţii ale drumurilor s-a ţinut cont de următoarele principii de baza:

- Întreținerea curentă a drumurilor reabilite, modernizate și noi construite să fie obligatoriu de tipul întreținerii preventive, pentru a se evita scăderea în timp a nivelurilor de serviciu deja realizate pe aceste drumuri.
- Pe restul rețelei de drumuri naționale principale, în limita surselor financiare asigurate, să se aplice pe cât posibil întreținerea preventivă și numai în cazuri de minimă posibilitate a asigurării cu fonduri financiare să se utilizeze o strategie de tip întreținere curativă.
- Pe restul rețelei de drumuri, să se aplice strategia de întreținere curentă de tip curativ.

Executarea nemijlocită a lucrărilor de întreținere și reparație a drumurilor publice în anul 2017 s-a efectuat în baza contractelor încheiate cu Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor".

În cadrul întreținerii curente au fost efectuate următoarele tipuri de lucrări:

- întreținerea zonei și platformei drumului (pe măsura necesității) prin curățirea de noroi adus de vehicule de pe drumurile laterale și de materialele aduse de viituri; cosirea vegetației ierboase în zona drumului (acostamente, șanțuri, taluzuri, banda mediană), tăierea buruienilor, a lăstărișului, a drajonilor și mărăcinilor, curățirea plantației de ramuri uscate;

- aducerea la profil acostamentelor (profilarea acostamentelor pe o lungime de **19288,62km**);

- curățirea și desfundarea șanțurilor, rigolelor, canalelor și a podețelor;

- întreținerea îmbrăcăminților rutiere: plombarea gropilor (**304,6 mii m²**), colmatarea fisurilor și crăpăturilor, așternerea de nisip sau criblură pe suprafețe cu bitum în exces sau șlefuite, eliminarea fenomenelor de pompaj;

- aplicarea straturilor de egalizare – **153,11 mii m²**;

- întreținerea drumurilor pietruite (reparația drumurilor pietruite fără adaos de material pietros **196,42 mii m²**, reparația drumurilor pietruite cu adaos de material pietros **293,92 mii m²**; profilarea drumurilor pietruite – **9 004,24 km**);

- întreținerea drumurilor pe timp de iarnă.

Costul total al lucrărilor de întreținere curentă au constituit **453 256mii lei**.

Totodată în cadrul întreținerii periodice și reparații curente, ținând cont de mijloacele financiare disponibile, Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" a executat lucrări de tip ușor: straturi de ranforsare din beton asfaltic, straturi suplimentare de tip macadam, scarificarea îmbrăcăminții din piatră spartă cu profilarea ulterioară cu adaos de material pietros în sumă de **80 301 mii lei**.

Asigurarea securității circulației rutiere

Întru realizarea prevederilor Strategiei naționale pentru siguranță rutieră aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1214 din 27.12.2010, în programele anuale de reparație și întreținere a drumurilor sunt stabilite cheltuieli ce țin nemijlocit de asigurarea siguranței circulației rutiere. Astfel în Programul pentru anul 2017 această sumă a constituit 56,9 milioane lei. Din contul acestor mijloace în vederea îmbunătățirii orientării participanților la trafic și informării lor despre

condițiile de circulație pe drumurile publice au fost instalate **9325 indicatoare rutiere** noi, inclusiv:

- pe drumurile **naționale - 7806 buc.**
- pe drumurile **locale - 1519 buc.**

Pentru îmbunătățirea orientării participanților la trafic și sporirea siguranței circulației rutiere au fost instalați **23440 stâlpi de ghidare** cu dispozitive reflectorizante, inclusiv:

- pe drumurile **naționale – 21110 buc.**
- pe drumurile **locale – 2330 buc.**

Pentru o siguranța mai sporită, reducerea gravității accidentelor, evitarea derapării mijloacelor de transport de pe carosabil, direcționarea traficului rutier în anul 2017 au fost instalate **3,9 km de parapet metalic** în sumă de **3,117 mil. lei.**

De asemenea la capitolul siguranța circulației rutiere pe drumurile publice naționale au fost aplicate **marcaje longitudinale** pe o lungime de **1863 km.l.** în sumă de **27181,260 mii lei.**

Pentru asigurarea siguranței pietonilor în anul 2017 au fost aplicate **1922 marcaje la trecerile pentru pietoni** cu o suprafață de **28173 m²** în sumă de **2113 mii lei** și instalate indicatoare rutiere de tip standard 5.50.3; 5.50.4; 1.20 “trecere pentru pietoni”; 1.21 “Copii”.

Reparația drumurilor și construcțiilor ingineresti

Conform Programului modificat privind repartizarea mijloacelor fondului rutier în anul 2017 la reparația drumurilor și construcțiilor ingineresti au fost planificate 212,269 milioane lei (anexa nr.1).

Informația privind valorificarea mijloacelor alocate pentru reparația drumurilor la situația din 31 decembrie 2017 este prezentată în tabelul 4.

Tabelul 4

Nr. d/o	Număr drum	Denumirea drumurilor	Tronsonul km	Volumul alocațiilor, (mii lei)	Valorificat, mii lei	Tipul lucrărilor
1	2	3	4	5		6
1	M1	Chișinău - Leușeni - frontiera cu România	6,70	1 054	1054	Asigurarea stabilității terasamentelor
2	M5	Frontiera cu Ucraina - Criva - Bălți - Chișinău - Tiraspol - frontiera cu Ucraina	0-71	1924	1924	Lucrări de reparație și aplicare a tratamentului bituminos
3	R6	Chișinău - Orhei - Bălți	47,000	745	745	Amenajarea locului de staționare a transportului auto adiacent uzinei de cablaj electric
4	M21*	Chișinău - Dubăsari - Poltava (Ucraina)	5,892; 6,0	15 248	15248	Construcția podului și pasajului peste calea ferată
5	M21*	Chișinău - Dubăsari -	5,892;	2 605	2 605	Reparația

Nr. d/o	Număr drum	Denumirea drumurilor	Tronsonul km	Volumul alocațiilor, (mii lei)	Valorificat, mii lei	Tipul lucrărilor
		Poltava (Ucraina)	6,0			podului și pasajului peste calea ferată
6	R1*	Chișinău - Ungheni-Sculeni - frontieră cu România	22,35	354	354	Construcția pasarelei
7	R16*	Bălți - Fălești - Sculeni	29,90	3 667	3667	Reparația podului
8	R18*	Florești - Nicolaevca - Sîngerei	6-10	20 822	20822	Reparația îmbrăcămintei rutiere
9	R26*	Tiraspol - Căușeni - Cimișlia, km 46-94	71,5-81,2	36 195	36 195	Reparația îmbrăcămintei rutiere
10	R26*	Tiraspol - Căușeni - Cimișlia, km 46-94	82,4-84,3; 85,5-93,3	17 710	17710	Reparația îmbrăcămintei rutiere
11	R26*	Tiraspol - Căușeni - Cimișlia	90,00	1 996	1996	Consolidarea taluzului deteriorat în urma alunecărilor
12	G91	Ungheni-Barboieni-Nemteni-M1	38-47	16 757	16757	Reparația îmbrăcămintei rutiere
13	R3*	Chișinău - Hîncești - Cimișlia - Basarabeasca	11-14,6; 16,6-29	5 375	5375	Tratament bituminos
14	R35	Comrat-Cantemir-R34	0-25,7	5859	5859	Lucrări de reparație și aplicare a tratamentului bituminos
15	R4*	Chișinău - Criuleni	19,00	4 085	4 085	Reparația podului
16	R54	M2 - Soloneți - Unchiteți - R19	4,920	811	811	Reparația podului
17	R7*	R14 - Drochia - Costești - frontiera cu România	12,3-103,3	3 355	3355	Tratament bituminos
18	L266*	Prepețița - Pepeni - Bălăsești, (tronsonul Prepețița - Pepeni)	0-5	6 150	6150	Reparația îmbrăcămintei rutiere
19	L279*	Sîngerei - Brejeni - Cozești - Cîșla	6-11	2 799	2799	Reparația îmbrăcămintei rutiere
20	L284*	M14-Coșcodeni-Petrosu-stația Fălești	9,2-15	13 562	13562	Reparația îmbrăcămintei rutiere
21	G67	G66 - Văsieni - Bahu - R21	5,4-8,9	1 724	1724	Reparația

Nr. d/o	Număr drum	Denumirea drumurilor	Tronsonul km	Volumul alocațiilor, (mii lei)	Valorificat, mii lei	Tipul lucrărilor
						îmbrăcămintei rutiere
22	L385*	Petrești - R17	1,60	1 140	1140	Reparația podului
23	L429*	R 25 - drum de acces spre s. Vărzărești	0-1,5	2 465	2465	Reparația trotuarului
24	L442*, L444* (G82)	Strășeni - Voinova (prin s. Ghelauza)	0-21	5 783	5783	Reparația îmbrăcămintei rutiere
25	L476*	M14-Florești-Cobusca Veche-Anenii Noi	16,20	11 306	11 306	Reparația podului
26	L639*	Ferapontievca - Chiriet-Lunga - frontiera cu Ucraina	0-5,2	25 780	25780	Reparația îmbrăcămintei rutiere
27	f/n	R26 - Drum de acces spre s. Hagimus	0-0,4	2998	2998	Reparația îmbrăcămintei rutiere
		Total		212 269	212 269	

NOTĂ – Denumirea drumurilor cu numărul marcat cu simbolul „*” corespunde prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1323 din 29 decembrie 2000 „Cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale (județene)”, care a fost în vigoare la încheierea contractelor.

Volumul fizic de reparație capitală a drumurilor și construcțiilor inginerești:

- Reparații capitale a drumurilor publice din beton asfaltic – 47,5 km
- Reparații capitale a drumurilor publice tip macadam – 8,0 km
- Tratamente bituminoase - 30 km
- Poduri construite noi - 6 buc.
- Poduri în construcție - 5 buc.
- Pavilioane auto construite - 23 buc.

Elaborarea documentației de proiect și deviz

Pentru asigurarea obiectelor incluse în Programul lucrărilor de reparație și întreținere a drumurilor publice pe anul 2017 cu documentația de proiect și deviz au fost valorificate 24,25 mil. lei, inclusiv evaluarea drumurilor și procurarea terenurilor în suma de 3,213 mil lei.

A fost elaborată documentația de proiect și deviz pentru 30 obiecte de reparație.

O parte din aceste proiecte au fost elaborate de către serviciul proiectări și devize din cadrul Î.S. “Administrația de Stat a Drumurilor”, în sumă de 0,419 mil. lei.

Supravegherea tehnică a lucrărilor

Ca deținătoare a titlului de beneficiar Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” trebuie să asigure un nivel optim de întreținere a rețelei de drumuri publice corespunzător volumului mijloacelor financiare disponibile. Să asigure o repartizare justificată și cu o eficiență maximă a volumului de mijloace financiare disponibile. Cele menționate nu pot fi realizate fără o

supraveghere și cunoaștere profundă, profesionistă, a situației curente a drumurilor. Întru realizarea acestei funcții în cadrul întreprinderii activează serviciul supraveghere tehnică a lucrărilor format din 22 persoane.

Lucrările de reparație și întreținere a drumurilor sunt recepționate și admise pentru achitare numai după avizul responsabilului tehnic atestat.

Pentru testarea tehnică instrumentală a lucrărilor și a materialelor de construcție Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” dispune de laborator de încercări acreditat în Sistemul Național de Acreditare al Republicii Moldova, dotat cu utilajul necesar pentru executarea complexului deplin al lucrărilor de încercări.

Analize, constatări, calitate și eficiență

1. Analiza datelor din tabelul 3 privind rezultatele investigării traficului rutier confirmă o creștere esențială a intensității circulației pe drumurile publice naționale. Pe lângă creșterea intensității totale a circulației se înregistrează o creștere în componența traficului a numărului de mijloace de transport cu sarcina distructivă de peste 10 tone pe axă. Pe unele sectoare mijloacele de transport greu constituie de la 30 pînă la 50% din traficul total, ceea ce depășește cu mult sarcina inițială luată în calcul la dimensionarea structurii rutiere. Ținînd cont de cele menționate se poate prognoza o intensificare justificată a procesului de degradare a rețelei rutiere.

2. Conform practicii internaționale confirmate în Raportul de evaluare a capacității instituționale, întocmit de către compania internațională „Roughton international LTD” (în cadrul proiectului „Serviciile de consultanță în vederea susținerii reformei sistemului de întreținere a drumurilor în Republica Moldova”) „numărul personalului tehnic de circa 220 persoane (membru/inginer tehnic cu aproximativ 40-45 km de drumuri pe persoană, care se ocupă numai de întreținerea drumurilor, inclusiv gestionarea activelor, supravegherea și controlul calității) va fi adecvat pentru rețeaua rutieră publică aflată în gestiunea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor””.

Astfel, insuficiența personalului ingineresc profesionist justifică faptul că la momentul de față încă nu se poate vorbi de o gestiune a rețelei după un sistem modern, cu utilizarea procedeeleor de investigare a rețelei, determinarea și urmărirea în timp a evoluției principalilor parametri tehnici conform normativelor respective.

3. Problema executării lucrărilor în regie sau pe bază de contracte este mereu abordată în majoritatea țărilor. Opțiunile sunt condiționate de asigurarea resurselor financiare.

Tendința generală al Î.S. „Administrației de Stat a Drumurilor” este definitivarea documentelor normative pentru implementarea executării lucrărilor de întreținere și reparație pe criterii de performanță. Totodată, cel puțin lucrările de întreținere curentă și de asigurarea viabilității pe timp de iarnă, lucrări care nu pot fi clar estimate în proiecte, dar mai ales post execuție, să fie executate în regie. În același timp, intervine și responsabilitatea față de utilizator când intervențiile trebuie să fie operative și de calitate.

La moment este în curs de implementare banca de date, care cuprinde fișiere de bază ale rețelei de drumuri din administrare, parte componentă a activității de stabilire a criteriilor de performanță a rețelei menționate.

4. Datorită rezultatelor activității în domeniul întreținerii și reparației drumurilor, precum și folosirii eficiente a mijloacelor fondului rutier în anul 2017 costul activelor statului – drumurilor publice (capitalizarea) – s-a majorat cu **498 339 270,85** lei.

Paralel cu capitalizarea mijloacelor fixe în urma realizării lucrărilor de reparație curentă și întreținere periodică s-a prelungit durata de serviciu a drumurilor de la unu la trei ani, în funcție de tipul lucrărilor efectuate.

5. O caracteristică funcțională a drumurilor este planeitatea suprafeței de rulare exprimată prin indicii internațional IRI, m/km. Planeitatea suprafeței de rulare influențează direct majorarea sau reducerea cheltuielilor operaționale de transportare a mărfurilor și pasagerilor, precum și confortul circulației rutiere. Totodată, în condițiile actuale de degradare structurală avansată a drumurilor (mai mult de 70% din lungimea drumurilor au o durată de exploatare care depășește orice limite) acest indice nu poate fi considerat ca indice veridic al stării tehnice. Totodată acesta este folosit la aprecierea eficacității utilizării mijloacelor fondului rutier.

Rezultatele măsurărilor instrumentale ale indicelui mediu internațional al planeității IRI pe drumurile naționale, efectuate în anul 2017, este prezentată în figura 1. Compararea stării tehnice a rețelei drumurilor cu anii precedenți este problematică ca urmare a reconstituirii rețelei drumurilor publice.

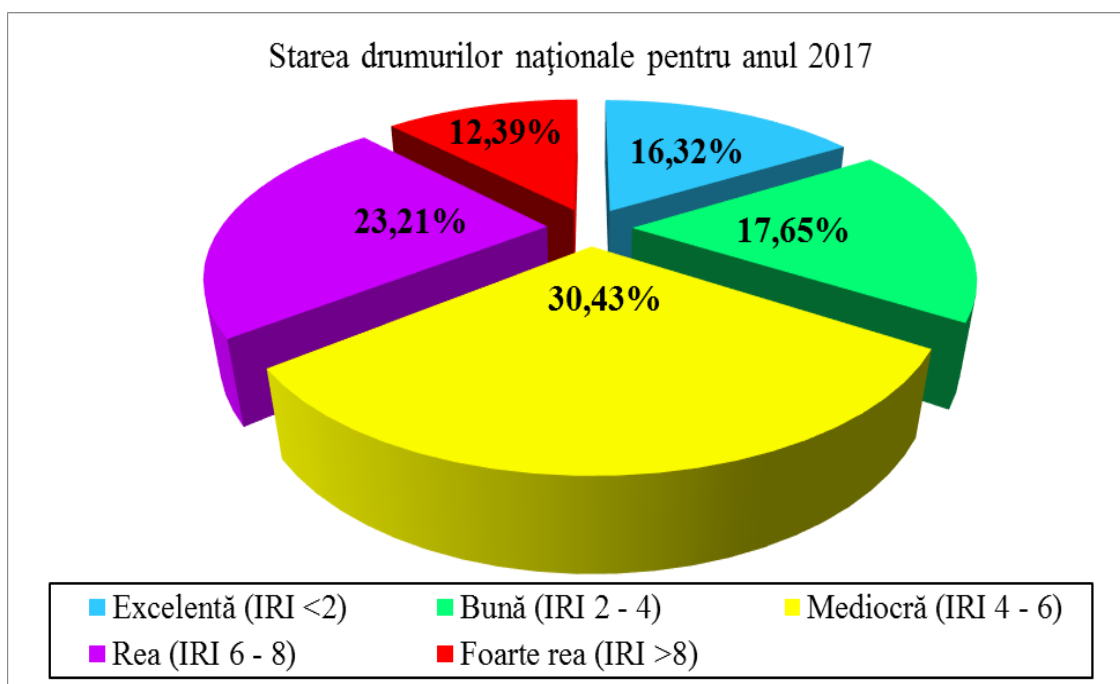

Fig. 1